

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
seminarju (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Deželne doklade štajerske hočejo pozvišati od 38 do 44 odstotkov.

Kdor v gospodarjenji več izdaja nego pre-
jema, temu pravijo ljudje na celem svetu, da je
zapravljivec. Nemški liberalci so nam Slovencem
protivni v mnogem oziru: oni so najrajše brez-
verci in pokrovitelji Judov, mi verni katoliški kri-
stijani, oni centralisti, mi federalisti, oni pravijo:
liberalno nemštvo mora v Avstriji strahovati vse,
mi poudarjamo: enakopravnost in pravica vsem
naj zavlada. Naposled smo si še navskriž zastran
gospodarjenja, oni nam očitajo skopo nadzadnjaštvo,
mi pa jim lehkomišlno zapravljičnost. Kdor da ima
v slednjem oziru prav, to naj pojasnijo sle-
deči podatki o čudnem gospodarjenji nemških libe-
ralcev v deželnem zboru štajerskem.

Odkar volimo poslance v Gradec, vedno so
ondi nemški liberalci v večini. Oni tam gospoda-
rijo, kakor znajo in po svojih načelih zamorejo.
Ne slovenski, ne nemško-konservativni poslanci
jim tega braniti niso mogli in še ne morejo, ker
so zmiraj v manjšini. Zato smemo in moramo libe-
ralcem naložiti vso odgovornost za slabo gospo-
darjenje. In to je res slabo. Vkljub temu, da po-
stajajo gospodarstvene razmere čedalje hujše, da
vedno težkeje zamoremo davke plačevati, delajo
nemški poslanci od leta do leta več potroškov,
katere moramo potem davkeplačileci pokrivati. De-
želne doklade so nam uže do 38 % nagnali. Člo-
vek bi mislil, da bo to vendar enkrat dosta. Toda
nemški liberalci bi ne bili pravi liberalci, ako bi
se s tem zadovoljili. Ne tako! Pravi liberalci mora
potroške vedno višje tiščati, države, dežele, okraje,
srenje in posameznike v dolgove zakopati; to je
še le pravi liberalci, vreden brat ostalim vsem
liberalcem evropskim. No in tako daleč bomo
sedaj z liberalnim gospodstvom kmalu tudi na
Štajerskem. To kaže proračun za l. 1880 in 1881
deželnemu zboru v Gradcu izročen v pretres. Iz tega
poizvemo, da je deželskih stroškov letos 2,175.279 fl.
Ker je dohodkov samo 292.370 fl. zato morajo
devkeplačileci doplačati 1,882.909 fl. Ces. kralj.

finančno ravnateljstvo je dne 6. marcija 1879 na-
znanilo deželnemu odboru, da je predpisanih vseh
davkov na Štajerskem 4,167.005 fl. [Gruntna dače
je 2,008.760 fl.] Ti milijoni gredo kot cesarska
dača v državno blagajnico na Dunaj, a številke
so podlaga, da se zaračuni še 38 % deželne do-
klade za deželne stroške. Teh 38 % daje skup
samo 1,686.584 fl., t. j. še celih 196.325 fl. pre-
malo, da bi se vsi letošnji potroški pokrili. To
je prav liberalno, ker se več izda, nego 38 % do-
klada dohodkov vrže.

Morebiti se pa bodo liberalno-nemški poslanci
poboljšali ter se usmili preobložnikov? Morebiti
bodo pomislili na slabe letine, na posilne dražbe,
ki se zlasti na slovenskem Štajerskem strahovito
množijo. Dne 15. maja t. l. objavila je uradbeni
„Grazer-Zeitung“ 91 posilnih dražeb ali „licitacij“.
Morebiti bo to genolo liberalce ter jih naklonilo,
stroške deželne skrečiti, doklade zmanjšati, bremena
olajšati davkeplačilecem? Nikakor ne. Velikoveč
liberalni gospodje so deželne stroške za l. 1881
še za blizu 100.000 fl. nategnili. Kajti potroške
za l. 1881 nastavili so na 2,230.494 fl. dohodkov
je samo 313.819 fl. Nadalje je ces. kralj. finančno
ravnateljstvo za 34.525 fl. menje davka razpi-
salo za drugo leto, ker se je mnogo moralo zavolj
toče, dražeb itd. odpisati. Sploh davkeplačileci smo
onemogli. Vsled tega daje 38 % naloženih na
4,132.480 fl. predpisane cesarske dače 1,675.750 fl.
t. j. 240.925 fl. premalo, da bi se l. 1881 po-
krili vsi deželski stroški. Ker pa ni misliti, da bi
liberalci stroške zmanjšali, zato bodo primanjkljaj
196.325 fl. od l. 1880 in oni 240.925 fl. od l. 1881,
skup 437.250 fl. skušali s tem pokriti, da bodo
ali toliko dolga najeli ali pa doklade za 6 % t. j.
od 38 % do 44 % pozvišali. Tako stavijo liberalci
sami sebe na laž. Volilcem so obetali, da jim bodo
bremena polajšali, v resnici pa jim nalagajo vedno
večjih! Skrajni čas je, da se liberalcem izvije gos-
podstvo, drugače pride lepa Štajerska popolnem
na nič! Naši poslanci pa sedaj druga storiti ne mo-
rejo, kakor prav trdno liberalcem njihove grehe oči-
tati in opozoriti na volka, ki največ dež. doklad požre.

Gospodarske stvari.

Kako jajca hranjevati.

M. Znano je, da se jajca v apneni vodi dolgo časa hranjevati dajo in vedno dobra in za kuho zdrava ostanejo. Da si take apnene vode napravijo, vzamejo kupci z jajci, kateri z njimi na debelo kupčujejo, na tretjino hektolitra negašenega apna osem litrov soli pa dve in tri četrтинke hektolitra vode. Apno mora biti tako, da pri gašenju razpade v tanki, kakor moka mehki, čisti in beli prah. Tudi sol mora biti tanka voda pa črsta in čista.

Najpoprej se apno z jednim delom vode pogasi in potem se še le ostala voda s soljo vred prilije. Ko se je apno tri do štirikrat po kratkih prestankih dobro premešalo, se pusti vse vkup mirno stati, da se apno ohladi in na dno vsede. Brž ko se je apno vsedlo, se z njega apnena voda odcedi ali v ono kad ali sodček pretoči, v kateri se imajo jajca hranjevati. Ko se je posoda do 40—45 centim. z apneno vodo nalila, začnejo se jajca v vodo vlagati. Ko se je do 30 centimetrov debela plast jajc že vložila, se prilije nekoliko mlečnate apnene vode, ki se dobi, ako se apnena vsedina nekoliko pomeša. Ravno tako se stori po vsaki jednaki jajčni plasti, ko je že toliko, kolikor poprejšnje. Mlečnata apnena voda se pa zaradi tega priliva, da se tanki apneni delci v majhne luknjice v jajčni lupini vležejo, jih tako zamašijo in zabranijo, da voda ne more v jajce vdirati. Vendar pa je treba tudi nasproti na to gledati, da se preveč apna na jajce ne da, da se apno ne vleže okoli jajc kakor skorja. Taka apnena skorja čiščenje in snajenje jajc težavno dela. Mnogokrat se prigodi, da imajo jajca, ki so se v apneni vodi hranjevala, vodeni beljak, kar iz tega izvira, da se je premalo na to gledalo, da so se luknjice v jajčni lupini po tankih apnenih delcih zamašile, kar se le s tem doseže, da se v pravi meri mlečnata apnena voda na jajčne plasti po redu priliva. Včasih pa je vzrok tudi to, da so bila jajca že sama na sebi stara in obležana, ktera so se v apneno vodo vložila. Taka jajca imajo že sama na sebi vodnati beljak. Brž ko se je posoda do 10 centim. z jajci naložila, se pokrije s primernim prtičem, na katerega se potem plast apnene vsedine razmaže, ki se je o narejanji apnene vode naredila. Gledati je treba tudi na to, da še nad to apneno plastjo vedno voda stoji. Da se jajca v tako posodo lahko vlagajo, za to se poslužujejo posebne plehaste skleda, v katero gre kakih 6—8 ducetov jajc, ki se v posebne 2-6 centimetrov v svetlem široke luknje potikajo. Te luknje morajo pa z usnjem obšite biti, da imajo jajca bolj mehko naslanbo. Ta loparasta skleda mora imeti primeren roč, ki je na meter dolg. Jajca se po luknjah v lopar potaknejo, lopar se z jajci vred pod apneno vodo dene, rahlo obrne, in jajca

popadajo iz lukenj in se rahlo spusté na dno tako, da se nič ne potrumpajo.

Ko pride čas, da se imajo jajca poprodati, vzamejo se iz apnene vode, se očistijo, do subega obrišejo in za razpošiljatev pripravno zložijo. Čistijo se jajca najlaglje v polovici kakega čez sredo prerezanega soda, ki je do polovice z vodo napolnjen. Tudi pri čiščenju jajc služi dobro gori opisan lopar. Jajca, s katerih se apno brž na prvo vmičanje ne da do čista odpraviti, se položé na stran in se potem še posebej skrbno snažijo.

Nekteri hranjujejo jajca v kletéh, v posebnih posodah, ki so ob kletnih stenah v zemljo do polovice zagrebene. Te posode so zidane. Drugi imajo pa rajši lesene zaboje. Naj si bode pa že prvo ali drugo, kraj, kjer se jajca hranjujejo, mora imeti čisti zrak, ne sme biti v njem nobenega smrada, in toplota pa naj je vedno jednaka, se ve da precej hladna pa vedno nekoliko nad ničlo.

M. Kislo seno, kako ga tudi za krave vžitno napraviti. Dostikrat se čuje tožba, da krave tega ali onega sena nečejo jesti, ker je kislo, t. j. tako kakoršno le bolj na močvinskih travnikih priraste. Kislega sena živina poprek 7—9 odstotkov manj prebavi ko dobrega sladkega sena. Prava hranivna vrednost kislega sena nasproti dobremu se pa tudi še s tem pomanjša, da se ga dosti potrosi, ker ga živina dosti pod noge zmeče in potepta, in dosti v jasilih popušča. Da se živina s kislim senom ravno tako do sitega naje, ko z dobrim sladkim, se ji mora ravno za četertino več položiti. Za 100 kilo sladkega sena gre 125 kilov kislega, t. j. 100 kilov prvega izda toliko kolikor 125 drugega. Vzrok leži v tem, da ima kislo seno nekakšno zoprno dišeče olje v sebi, katero živini veselje do žrenja manjša pa tudi prebavljivo moč slabi. Da se tako seno tudi kravam vžitno in neškodno napravi, ga je treba nekoliko zrezati in popariti, kar se v posebnih zato napravljenih tržicalih pol metra dolgih, tretjino širokih in četrtino globokih zgoditi more. Tako je mogoče tudi kislo seno kravam nekoliko bolj tečno in vžitno narediti. Sploh tako imenovano parenje, kakoršno je po Gorenjskem od nekdaj po zimi v navadi, zasluži, da se ga živinorejci tudi po drugod poprimejo in poslužijo.

M. Ohromela jagnjeta in kako jih zdraviti. Da jagnjeta ohromé, temu je vzrok prehlajenje, prepuh v hlevu, premočna krma, s katero so se starke krmile. Najprej je treba vzroke te bolezni odpraviti. Potem se daje bolenim jagnjetom, po 15 gramov na jagnje, antimona ali sklenca. Ako se jim v 24 urah ne odpre trebuh, t. j. ako v 24 urah ne začne od njih mehko iti, se jim še enkrat poprejšnjo zdravilo poda. Starkam se pa podaja 60—70 gramov na jedno glavberjeve soli, ki se je prej na vodi raztopila.

M. Kako kruh plesnobe varovati. Brž ko se hlebi iz peči vzamejo, se denejo v žakelj, v

kterem se navadno moka hranjuje in v katerem se je še nekoliko močnega praha pustilo. Hlebi se tako paroma hleb na hleb položé, da se vsakokrat gornji skorji jedna druge dotikate. Na to se žakelj zaveže in kje na kakem zračnem prostoru obesi. Kruh se na ta način da 4—6 tednov hraniti in nikdar plesnjiv ne postane. Predno se načne, se za nekaj časa skozi noč v klet postavi, da se nekoliko nategne.

M. Kako si ribjo slezo z rok spraviti. Da si ribjo slezo z roke spraviš, si ne smeš rok z mijilom vmivati, ampak vzame se le topla voda in roke se v nji vmičejo. Še le ko se je sleza z rok zmila, se seže po mijilu, katero, če se prej z njim vmiva, brani, da se sleza odpravi. Če si za jeguljo prijel, teri si roke v tenkem pesku.

Sejmovi na Štajerskem. 14. junija Brežice, Loče, Kozje, sv. Andraž v Slov. gor., Rogatec, Žigertski vrh, sv. Janž pri Slov. Gradci, Zavec; 15. jun. Celje, Mozirje, sv. Barbara pri Konjicah, Planina, Lembah, Pobrež pri Ptui, Kostivnica, 20. jun. Vitanje, 21. jun. Studenci nad Mariborom, 22. jun. Sevnica ob Savi in sv. Anton v Slov. gor.

Sejmovi na Koroškem. 15. jun. zgornji Drauberg; 15. jun. Grajfenburg.

Dopisi.

Iz Slov. graške okolice. (V novi okrajni zastop) bode volilo 5. julija t. l. 24 velikih posestnikov, 8 zastopnikov, 6. julija mesto 11 in 7. julija kmečke občine tudi le 11 zastopnikov. G. vitez Naredi pa Lohninger stopita kot velika obrtnika brez volitve v okrajni zastop. Imenik velikih posestnikov je neki kakor se pravi čudovitno strankarsko-nemčursko in nepostavno sestavljen, tudi se ni, kakor do sedaj vselej, pri vseh občinah na javni ogled razpotožil, — ampak le pri c. k. okr. glavarstvu in novo čudo! Še le v nedeljo smo pri cerkvah zvedeli, da je bil že celo soboto poprej na ogled ondi izpostavljen; tudi tega si ne moremo prav raztolmačiti, zakaj da so volitve ravno zdaj razpisane, ko naš voditelj kot deželni poslanec v Gradci biva. — Bodemo pa skusili pokazati, da smo se že zadosti navadili složnega postopanja. Menda se bo vendar kdo najšel, ki bo zoper nepostavno sestavljeni zgoraj omenjeni imenik rekuriral. Rekurs bi moral na vsaki način obveljati in potem bi nas vtegnilo za zmago zadosti biti.

Od sv. Jurija na južni železnici. (Kmetijske napredovalne šole) vrli voditelj gosp. Josip Dobnik je hotel učencem pokazati zraven grajščakov, ki dobro na svojih posestvih gospodarijo, še kmeta, kateri zna umno kmetovati. V ta namen je nas g. učitelj peljal 2. maja t. l. h kmetu, kateri je skoro iz nič v 34 letu svoje starosti po dokončani vojaški službi umno kmetovalstvo pričel. Posnemal je umne kmetovalce, katere

je ob priložnostih obiskoval. Sedaj je 64 let star, in glej, vsak kmet, gospod, vsako kmetijsko društvo in še celo naš presvitli cesar njegovo postopanje čislajo. Cesar so mu podelili l. 1864 srebrni križ s krono, Štajersko kmetijsko društvo pa ga je obdarilo s svetinjo in pri razstavah dobil je diplome in svetinje. Ta mnogo čislani mož je nam dobro znani g. Miha Visjak, posestnik na Pečevji pri Storah. Zanimalo nas je s č. možem, o kojem smo že dostikrat govoriti slišali, enkrat osobno občeati. Naša želja se je danes izpolnila. Čudili smo se njegovemu skrbno obdelovanemu posestvu, katero kinča čez 1000 požlahtnjenih sadunosnih drevov različnega žlahtnega plemena. Opozoril nas je, kako ga mi lahko posnemamo v poljedelstvu, drevoreji, vinoreji in vrtnariji. Akoprem je bilo vreme neugodno, stopali smo za g. Visjakom iz sadunosnika v vrt, v kojem so raznovrstni sadeži, v vinograde in hrame, kjer nam je prav prijazno vse svoje ravnanje pri obdelovanji razkladal. — Mislili smo si: mož dela kakor da bi hotel večno živeti. Zamolčal nam tudi ni prihodkov. Rekel nam je, da njegova sadjereja in vrtnarija sama njemu gotovega denarja od 600—800 fl. na leto donaja. Lahko mislimo zraven, da marsiktera cela občina takšnih dohodkov pri sadjereji in vrtnariji ne doseže, kakor pa ta mož sam. Obdaril je nas z raznovrstnim semenom z opombo, da ga tudi mi od danes naprej naj posnemamo pri kmetijstvu! —

Iz Brežic. († dr. Ražlag — toča). V soboto dne 5. junija ob 11. uri zvečer je umrl tukajšnji advokat, bivši deželni in državni poslanec, slovenski domoljub in pisatelj g. dr. Jakob Radoslav Razlag. Bolehal je dolgo in hudo. Pokojnik je se rodil v Radoslavcih poleg Ljutomera dne 12. jul. 1826. Študiral je v Mariboru gimnazijo, v Gradci sprva bogoslovje, a potem pravo. L. 1854 bil je promoviran za doktorja prava; od l. 1862 naprej bil je advokat, v Brežicah, potem do l. 1875 v Ljubljani in naposled zopet pri nas. Pogreb bil je sijajen v torek ob 5. uri popoldne! Naj počiva v miru! — Nedelja 6. junija bila je za naš kraj žalosten dan. Ob dveh popoldne prihrumi iz Kranjskega huda nevihta, gre kraj Save čez faro Dobovo na Hrvatsko; vsiplje se toča debela in tako gosta, da se stareji ljudje v tem okraji enake ne spominjajo; v pol uri je bilo mesto in okolica belo kakor po zimi. Kakšen pogled, ko gremo potem v vrte in na polje! Vse pokončano in v tla pomandrano: zelenjad, pšenica, koruza, ječmen, rž, sploh vsa žetev. Ljudje ubožnejši, ki imajo najete njive in jih morajo s tujo živino obdelovati, so se solzili zagledavši uničen ves up in trud svojega dela. Tudi fara Kapele je veliko trpela. Tolažba v takem obiskanji božjem naj bo nam misel: Nebeski oče z eno roko vzame in z drugo zopet podeli. — Danes po noči so tatje g. dr. Srebreu iz hleva konje vkradli in odjezdili z njimi na Hrvatsko.

Iz Slatine. Število gostov prav lepo narašča. Že včeraj došli gosti so številko 200 dopolnili. Od l. 1875. še nobeno leto tako zaran ni bilo toliko gostov tukaj. Si pa tudi sl. vodstvo dežel. toplice na vso moč prizadevlje gostom tudi deževne dni napraviti prijetne in koristne. Te dni se je priredila za goste, ki tobakovega dima ne prenašajo, posebna „bralna soba“. Tam najdeš nad 20 časnikov, političnih in lepoznavskih, ustavovernih kakor tudi avtonomističnih, domačih in vnanjih, največ, seveda, nemških in magjarskih, pa tudi laških, francoskih, hrvaških in slovenski „Narod“. Od konca aprila t. l. pa izhaja tukaj tudi posebna „Rohitsch-Sauerbrunner Bade-Zeitung“, ki sedaj po dvakrat na teden donša najzanimivše vesti iz raznih štajerskih in hrovaških toplic ali kopelj. Izdajatelj jej je g. A. Kurtz, o katerem je že zadnji „Gosp.“ poročal, kako gorko se poganja za stransko železnico, ki naj bi Slatino pri Poličanah z južno železnico zvezala. Število gostov bi potem gotovo se zdatno pomnožilo. „Bad.-Ztg.“ pa tudi dokazuje, da bi na vsak način železnica morala dobro shajati. Morebiti se že prihodnji deželni zbor v Gradci za njo navduši? Več bi deželi že vtegnila koristiti, kakor nemško gledališče, ki je tu pred par leti pogorelo, katero pa upajo še to leto zopet na noge spraviti. — Od novega leta počenši imajo tukaj tudi prostovoljno gasilno društvo za Slatino in okolico. Družba šteje nad 70 udov.

Vse hvale vredna je tudi tukajšnja godba, ki vsaki den zjutraj in zvečer po dve uri vesele in resne vse prav lepo svira. Mladi Haložan g. Ernešič sestavlja je iz treh slovenskih pesnj: „Naprej“, „Tam za goro“ in „Zvonikarjeve“ prav prijetno poskočnico, pri kateri on izvrstno v rog (Flügelhorn) trobi. Kapelniku g. Hohlu gre čast, da pri odbiranji na razne narodnosti vestno ozir jemlje. On si pa tudi v vsako leto najboljših večjidel domačih sodelalcev nabrati. Tako je prav!

Iz Ptuj. (Nemila smrt) pokosila je 8. jun. t. l. ob 8. uri pred poldnevom zopet ednega svojemu ubogemu slovenskemu narodu vselej zvestega sina, dr. Viktorja Škrabarja. V poklici svojem kot okrajni zdravnik je predlanske jeseni hudo razbolel, in, popred korenjak kaj krepke in čvrste postave, hiral je od onih dob vidoma bolj, tako da smo si bili prijatelji in poštovatelji njegovi v neprestanem strahu, ka bo blagi, še polno štirideset let stari mož, se od sveta moral v kratkem ločiti. Bister um in čili duh njegov ga sicer ni zapustil, dokler mu ni pred 5 meseci petletnega sineka nagla smrt zadavila. Zadnjega časa pa so mu počele na trenutke temneti tudi duševne sile vsled omenjene žalostne prigodbe ter raznih gorkih bolečin, ki njih je globoko in skrbno zakrival v zlahtnem sreč svojem. . . . S pokojnikom preminol je: okrajnemu zastopu ptujskemu navdušen ud, ptujskeje čitalnici, ki mu je položila na rakev krasen trobojni venec, mnogoleten in veren podpiratelj, siromakom radodaren podpornik, bolest-

nikom izkušen pomočnik, prijateljem zvest prijatelj, sojenici preblag tovarš. . . . Lehka mu bodi zemlja domača! J. Ž.

Iz Kozjanskega okraja. (Sedanji okrajni zastopi naj se odpravijo). V torek je začel deželni zbor svoje delovanje. Po navadi to zborovanje le kratko časa trpi. Nobena reč pa, razun nove predrage šole, ne tišči kmeta hujše, kakor okrajni zastopi. Za tega voljo so mnoge občine iz našega okraja prošnje poslale za odstranitev teh najbolj dragih in najbolj nepotrebnih zastopov. Gotovo bi rada vsaka občina tako prošnjo podpisala, ali čas bo prekratek, zato naj bi vsaka občina po telegrafu svoje želje in pritrjenje o tej reči deželnemu svojemu poslancu naznanila, da ne bo prepozno. Ako imajo naši poslanci srce za ljudstvo, katero jih je v Gradec poslalo, morajo zato skrbeti, da se ta nepotrebnost odpravi. Zdaj se bo pokazalo, kateri poslanci za ljudski blagor skrbijo, in kateri ne, potem pa bomo tudi vedeli o prihodnjih volitvah se ravnati. Samo toliko za danes! E. J.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar bili so jako jako zadovoljni, kako so bili od Čehov povsod sijajno in navdušeno sprejeti. Iz Prage so se enkrat odpeljali v Terezín in Litomerice in zopet nazaj. Pri odhodu iz Prage so obečali kmalu za dalje časa priti. Odpotovali so potem v Kolin, Pardubice in Josefstadt, od koder se vrnejo nad Olomouc in Brno na Dunaj nazaj; jako v nos pokazilo je se nemško-judovskim liberalcem, da so cesar zadnji državni zbor pohvalili rekoč: „jaz rečem glasno, da vsi čujete: državni zbor je veliko delal“. Sedaj zboruje 17 deželnih zborov po 2letnem prenehanji. V kranjski zbor so Slovenci vstopili potem, ko je dr. Bleiweiss prebral izjavo, da je ta zbor nepostaven, ker so se volitve bile vršile protipostavno. V Gradci je stari Blagotinšek Kaisersfeld nenavadno malo besed našel pri odprtji štajerskega zbora. Menda mu je srce prežalostno o razpadu nemškega ustavaštva. Jednako tiho so odobrili izvolitev g. dr. Radaja in Fluherja. Nihče ni besedice črnil, ker so bile dokazane laži, katere so mariborski in slov. bisterski nemčurji zoper veljavo teh volitev prežvekali 2 leti. — Vlada ni nikjer predložila važniših predlogov. Le českemu zboru je izročila prenarodbo volilnega reda tako, da nebi Čehi trpeli kakor do sedaj očividne krivice. Ako nemška večina predlog zavrne, bo sedanji česki zbor razpuščen in bržčas z njim vred tudi kranjski. Nemški listi pravijo, da bodo nemški poslanci v raznih zborih, kder še imajo večino, slovesno protestirali ali ugovarjali zoper narodne pravice, katere ministerstvo namerava polagoma vsem Slovanom priznati v šoli in uradih. Mislimo, da jim to ne bo pomagalo nič in da jih bodo česki, slovenski

in nemško-konservativni poslanci povsod krepko zavrtnoli. Zdražeb naredili so nam ti puhli nemško-prusački kričači uže dovolj. Najrajše skrbijo, da bomo menje davkov plačevali, da se bo prejšnje blagostanje povrnilo in vsestranska poštenost zavlada namesto rastoče spridenosti in judovskega odiranja. — Na Goriškem bil je namesto g. Winklerja v poslanca izvoljen g. Mat. Janko, župan v Bovci; g. Tonkli mlajši je propal, čeravno je od „Soče“ bil priporočen; to kaže na premajhno politično opaznost. Čemu kandidata stavljati, preden se prav pozvé, kakšnega mnenja so volilci sploh? Koroški Slovenci imajo dnes volitev v Velikoveci. Jihov kandidat je znani koroški domoljub č. g. Andrej Einspieler. Dal Bog in sreča junaška, da premaga nemčurja Rainerja, ki je nedavno iz Tirolskega se priselil in ne pozna ne dežele, ne Slovencev! — Kranjska narodna mesta, trgi in srenje podeljujejo zaporedom častno srenjčanstvo grofu Taafeju, Hohenwarthu in predsedniku Winklerju, kar je nemčurjem vidno nepovoljno. — Minister Kriegsau je dobil odpust, g. dr. Prazak mu je nadomestnik; ministri Stremajer, Horst in Korb bi radi odšli pa tudi ostali in nemškega ustavaštva rešili, kolikor se da. Naposled bodo vendar morali iti; kajti grofa Taafeja ne morejo podreti. — Brnski mestni zastop je slovanskim društvom prepovedal udeležiti se svečanosti, kedar svitli cesar dojde. Nov dokaz nemčurske spravedljivosti! — V Gališkem se pozna, da so ondi Judje in oderuhi doma; v 5 letih so 10.512 kmetij v posilni dražbi prodali. Ni čuda, da se obupani ljudje tropama selijo v Ameriko. — Italijani zahtevajo v Trstu pravno akademijo. — Zakaj bi pa takšne ne tirjali Slovenci v Ljubljani? — Ogersko ministerstvo namerava v Barči postaviti most črez Dravo, železnico od Sjenice dodelati do Sarajeva in kanal za ladije napraviti od Vukovara ob Donavu do Šamaca ob Savi. Hrvatom je prav, da se vojna krajina ali granica spoji s hrvatsko kraljevino, toda hudo jih je dirnolo, da se merajo finančni uradniki pri njih učiti magjarski in da jim hočejo hrvatsko gimnazijo v Reki zatreči. — V Bosni in Hercegovini je še 7 regimentov in 2 bataljona lovecev od l. 1878. Med vojaki razsaja bolezen „škorbut“.

Vnanje države. Ruska cesarica je umrla zapustivša 4 prince in 1 princesinjo. Pogreba udeležil je se v imenu našega cesarja nadvojvoda Viljelm in v imenu nemškega cesarja njegov sin naslednik. Proti Kitajcem je Rusom treba delati vojnih priprav, ker je vojska vendarle mogoča; Kitajci najemajo francoskih in nemških oficirjev. Slavnemu Puškinu pesniku postavili so Rusi krasen spomenik v Moskvi. — Bismark žuga ministrovanje znotranjih zadev popustiti, ako mu državni zbor ne dovoli „nove cerkvene postave“. — Francozi imajo sedaj doma hudo „kulturno borbo“; freimavreri razsajajo zoper katoličanstvo. — Italijanski poslanci se pipljejo prav nedostojno za

mastne službe in ministerske stole. — Zarad turških homatij bo „konferenca“ ali shod poslanikov 6 velevlad evropskih v Berlinu. Slišati je, da angleški poslanik dela na to, naj bi sultanu zopet nekaj dežel odtrgali in dali Grkom; Črnogorci bi naj dobili vso zemljo do Bojane z Dulcinom vred, Albanci bi naj postali nezavisni, Macedonija in Rumelija pa bi se naj združila z Bolgarijo. — Srbska skupščina je sprejela nagodbo z avstro-ogersko vlado zastran stavljenja železnice; knez Milan pa misli priti na Dunaj obiskovat našega cesarja. — Arabski vstaši se množijo in so posekali 4 bataljone, katere je bil turški sultan nad nje poslal! — V severni Ameriki volijo novega predsednika svoje republike, kamor se vedno več Evropecev seli.

Za poduk in kratek čas.

Kako se na živalih spozna, da bo kmalu deževalo?

Za kmetovalce je velike važnosti znati, kako da bo vreme, zlasti ali bo kmalu nastalo deževno ali suho; kajti potem se morajo ravnati pri setvi, košnji, žetvi in drugih poljedelskih opravilih. Zrakomera še kmetje nimajo, da bi na njem opazovali spremembe vremena, zato pa toliko bolj opazujejo naravine prikazni, iz katerih se da sklepati na bodoče vreme. Take prikazni se vidijo v zraku, na oblakih, na cvetlicah, zlasti pa na živalih, kajti v obče je priznано, da je živalsko truplo veliko občutljivejše za spremembo vremena, kakor rastline ali druge prirodnine. Kdo še ni opazoval, kako da pred dežjem ali nevihto ljudje in živali postanejo leni, trudni, slabi, bolje kakor v največji vročini; ravno tako vemo, da že dolgo zaceljene rane spet bolijo, in kurja očesa in ozebljine srbijo, če se k dežju napravlja.

Enake občutke kot predznamnja dežja vidimo tudi pri živalih. Pri naših domačih živalih so taka navadna predznamnja dežja sledeča: Krave pogostoma vzdigujejo glave kvišku in hlastno zrak požirajo, ovce postanejo nemirne, osli vihajo ušesa, svinje rijejo, psi zemljo kopajo ali travo jejo, mačke se ližejo in umivajo, krti rovljejo in miši cvilijo in na svetlo pridejo.

Na pticah se da po sledečih znamenjih na dež sklepati: če se kokoši bolj pogostoma prepelijo, če kokoti ali petelin kmalu po solnčnem zahodu začnejo peti, če se golobi rajši kopljejo in pozneje, kakor navadno, v golobinjak gredo, če lastavice nizko nad zemljo ali vodo lečejo, če so tice pevke lene in malo pojejo, če se zebe že rano pred solnčnim vzhodom glasijo, če se pavi in sove derejo in če povodnje ptice na kopno priletijo.

Žabje pleme naznanja dež, če zelena rega na zemljo ali celo v vodo gre ter se ondi dere, če žabe v mlakah nenavadno kvakajo, če kra-

pavice ali brastače iz svojih lukenj na svetlo pridejo.

Ribe navadno pred dežjem na površji vode plavajo.

Žuželke kažejo na dež, če so muhe in mušice nadležne in hujše pikajo, kakor navadno; če buče le ostanejo v koših ali pa se hitro vrnejo v koše, katere so zunaj. Mravlje nosijo pred dežjem svoja jajca okoli, pajki svojo pajčevino sami trgajo, v luknje zlezejo ali se po kotih poskrijejo; v sobah se tudi po nitih dol spuščajo ter po njih spet navzgor pležejo.

Tudi črvi se pred dežjem nenavadno obnašajo; podzemeljski črvi se namreč na površji zemlje prikažejo, pijavice in drugi črvi pa so nemirni ter izlezejo iz vode. Zato zlasti pijavice nekateri rabijo mesto barometra; denejo namreč pijavico v na pol z vodo napolnjeno steklenico, ter opazujejo ali mirno leži na dnu, ali nemirno semtertje plava ali izleze iz vode na suho, ter sklepajo iz tega na lepo ali deževno vreme. Seveda nezmotljive te prikazni niso, ker niso vzrok dežju, ampak le prikazni vsled zračnih sprememb, po katerih pa navadno dež sledi, kakor vsakdanje skušnje potrjujejo. J. S.

Smešničar 24. Nekemu gospodarju je kočljara drva kradel, pa ga gospodar ni mogel zraven dobiti; si je mislil: čaj ti, in vzame debelo drvo, je zvrta, s smodnikom nabije in dene k drvom; po noči kočljara pride po drva in nese v svojo kuhinjo. Zjutraj žena vstane, gre kuriti, mož pa na peč; drva začnejo goreti, smodnik se vžge, pokne peč in moža vrže tje po hiši. Kmalu potem pride gospodar, vidi toliko kamenja v hiši in vpraša: kaj pa delaš, da toliko kamenja imaš? „Ej, zidarja imam, da mi peč zida.“

Forneci Anton.

Razne stvari.

(*Mestnine v Mariboru*) nabrali so meseca maja 925 fl. 35 kr. Od 1. januarja letos pa uže 5098 fl. t. j. 188 fl. več nego lani v istem času.

(*Obsojeni*) v Celji so 17letni fant Anton Štamper na 1 leto v težko ječo; Franc Gorinšek zavoljo ubojstva na 4 leta v težko ječo, Jožef Kresnik pa na 12 let v težko ječo, ker je Nežo Žoharjevo z mišnico hotel zastrupiti.

(*Grdci „Zotter“*) v Gradci je obstal, da je zastrupil 2 otroka in 3 svoje zakonske žene, katere je prej dal zavarovati, da je potem zavarovanščino potegnil, 500 fl., 1000 fl. in 1500 fl.

(*Borlski most*) črez Dravo bodo popravljali z 1410 fl.

(*Seidlova bivša desna roka*) v Kamci, liberalce in nemčur Jurij Draseh, mora na 4 leta v luknjo. Porotniki v Celji pod predsedništvom barona Mak. Rasta obsodili so ga enoglasno. Stari grešnik je namreč uže drugokrat bil zasačen pri zažiganji lastne hiše.

(*Veliki jastreb*) ustreljen bil je v Dupleku niže Maribora. Razprostrti krili merite poprečkom od 2 metra in 50 centimetrov.

(*Vojak ustreljen*) bil je na streljišči v Windenavi pri Mariboru, Franc Planinc iz ptujskega okraja. Nesrečo zakrivil je sam, ker ni ostal za nakopom, ko se je v tarčo streljalo. Kroglja mu bil je glavo prebila.

(*Zopet velik požar*) je bil, tokrat pa v Spod. Polskavi. Pogorelo je 28 hiš z več kakor 50 poslopji. Ogenj je fantič užgal. Veter je silno razsajal z ognjem. Ljudje so le malo kaj rešiti mogli. Graje vredno je pa bilo, da so slov. bištriški gasilci privreli samo zijati in režati, ne pa pomagat, kakor je bilo pričakovati.

(*Iz Ljutomer*) se nam javlja, da je ondi 31. maja t. l. umrl g. Fr. Steyer 74 let star. Bil je pokojnik spoštovan tržan in več let župan ter tudi Slovincem pravičen. Naj počiva v miru!

(*V Trstu*) se tamošnji slovanski delavci protia Italijanom in Nemcem stavljajo na lastne noge ter so osnovali: „Slovansko podporno društvo“. Dne 6. junija t. l. imelo je društvo občni zbor, da preuredi nekatere točke društvenih pravil.

(*Cigani*) so blizu Birkfelda ubili žandarja. Reva je dobil 35 ran in je doma od Zelenega travnika. Ime mu je bilo Karl Malej.

(*Učitelj sprli*) so se v Brucku tako močno, da je nadučitelj g. V. Ingruber same jeze v Muro skočil, kder je utonil.

(*V Laškem trgu*) bode to poletje z družino stanovan slovenski poslanec mariborski in podpredsednik državnega zbora g. baron Goedel-Lannoy.

(*Precejšnja „blamaža“*) nakopal si je okrajnega zastopa mariborskega načelnik, g. dr. Schmideder, ker je starega Seidla ubogal in na pritiskanje „Bergenthalskega grofa“ velikemu posestniku v Pakerji in Bergenthalu g. dunajskemu dr. Reiserju zaukazal, naj si omisli vozove s širokimi platišji, kakoršni so videti na tako imenovanih „parizarjih“, ako hoče še na dalje voziti po srenjskih cestah. Načelnik je ta zaukaz od sebe dal pa ni vprašal poprej odbornikov. Ko je naposled od teh tirjal odobrenja, so mu ti odbili in prišili, da je načelnik g. dr. Schmideder svoj nagli ukaz moral preklicati. Slovincem se to pravi sam sebe za lasi prejemati in kečkati.

(*G. dr. Duchatsch*) je lani kot kandidat v Ptui, Ormoži itd. obetal, da se bo v državnem zboru potegoval za odpravo posilnega legaliziranja. Ko je pa došel v Mahrenberg, je se notarja Rudelna toliko ustrašil, da je zbranim volilecem djal: „meine Herren, ich bin für die unbedingte Aufrechterhaltung des Legalisirungszwanges“ (jaz sem brezpogojno za posilno legaliziranje), na kar je zadonelo od strani Rudeljancev burno klicanje: „bravo, bravo“. Nemšk pisatelj veli: „Herr Graf von Orendur“ „Erklärt den Zwiespalt der Natur!“

(*Cesarski dar*) Dobrovčanom so razdelili v Slivnici v nazočnostji č. g. župnika Dolinarja;

najpotrebnejši dobivali so po 200 fl. g. Murščeve 3 fl. izročili so vdovi Urši Satlerjevej.

(Učitelj) doklada k plači otežkočiti name-rava poučni minister.

(„Petelinov Janez“), spisal Jak. Aloševce v Ljubljani (ključarske ulice šte. 3), je mična in jako dobro sestavljena povest, v kateri je popisano, kako so zadnji čas brezverski liberalci in nemčurji pri volitvah kmete begali, podmitovali, zoper meš-nike ščuvali itd. Izvrstno narisane je sprideni dijak in nemčurski ščuvar Petelinov Janez. Sploh ta knjiga bi naj se vrlo širila in čitala. Velja mehko vezana s pošto vred 45 krajcarjev in se dobi pri g. pisatelji v Ljubljani.

(Čuden doktor) in italijansk prišlec je v Gut-štajnu na Koroškem med službo božjo prodaval zdravila ter spečal okolo 200 fl., a potem takoj pete odnesel.

(Banka Slavija) je objavila račun od l. 1879, ki je podjetju prav ugoden.

(Za družbo duhovnikov) so poročili pokojni stolni dekan Fr. Kežman 50 gl.

Dražbe. 16. jun. Jožef Jošk v Gabrovi 1400 fl. 18. jun. Andrej Kukovič v Jazbinah 505 fl. 19. jun. Andrej Čep 17899 fl. v Mariboru, Jakob Lilek na Vrtiči 10.535 fl., 23. jun. Franc Mlinarič 4360 fl. v Mariboru, A. p. Kriehuberjevo pregibno imetje v Melji, spod. Jakobskem dolu in Oseku 28610 fl., 25. jun. Jakob Kregar v Grličah 1613 fl.

Loterijne številke:

V Gradci. 5. junija 1880: 9, 55, 88, 36, 63.
Na Dunaji „ „ 6, 25, 27, 23, 50.

Prihodnje srečkanje: 19. junija 1880.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica	Rž	Jčmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor	9 20	6 10	5 20	3 40	5 60	5 40	5 40
Ptuj	8 80	6 70	5 20	3 90	6 —	3 70	4 90
Gradec	9 69	7 38	6 17	3 80	6 —	—	5 25
Celovec	9 76	7 66	6 10	3 58	5 58	—	—
Ljubljana	10 47	6 88	5 41	3 64	6 93	4 20	5 90
Varaždin	8 40	7 —	5 80	3 —	6 40	6 —	6 20
Dunaj	12 76	10 46	8 25	7 82	8 5	8 85	— 20
Pešt	11 96	9 70	8 45	7 45	8 —	4 65	5 —

Ponudba.

Na prodaj so na pol izdelane cerkvene orgle z 12 registrami. Kdor jih hoče kupiti, se naj oglasi pri G. J. Globočniku v Ljubnem pri Celji. Dobile se bodo po prav nizke ceni.

3—3

Poduk

v prirezovanji oblačil se daje temeljito in po skušanjem, lahko umevnem načinu, to pa skoz 14 dni počenši dne 15. junija t. l., v Mariboru, Schiller-strasse, zraven c. k. realke.

1—3

Mešnika

ki je v stalnem ali začasnem pokoji, želijo dobiti k podružni cerkvi sv. Petra v Bočni. Več se pozve pri ondotnem županu ali pri č. g. dekanu v Gornjemgradu.

Ustanovljena leta 1869.

Prva in največja glavna zaloga vseh izvršnih mašin šivalnic, edini zastopnik v Mariboru

Matija Prosch,

c. k. priv. trgovec,

v lastnej hiši, v gosposkej ulici šte. 23., v učilniški ulici šte. 2. 19—32

Javno in prisrčno zahvalo

izrekajo Vurmberški farani vis. čast. gg. misijonar-jem za sv. misijon od 14. do 21. marca t. l. Prav obilno se vdeležujejo stari in mladi odpustkov sv. misijonskega križa ter ob nedeljah in praznikih radi pokleknejo pred njega, ga pobožno počastijo in pred njim molijo.

Barve za oljnate firneže

jako fino zribane, oljnate firneže, laneno olje, trpentinovec, lake železne, kro-palove, damarjeve; vsakovrstne suhe barve, bronzo, zlato v listkih, srebro, čopiče, sploh vse, kar potrebuje lakirar, malar hiš itd. Robo prodavam na veliko pa tudi na drobno po jako znižanej ceni.

H. Billerbek.

Štacija in zaloga:

v Mariboru, v gosposkej ulici „pri psovi.“

Cenilnike dopošiljam franko in zapatonj, zunanja naročila izvršujem proti poštnemu povzetju vestno in točno.

3—8

Sejem

pri sv. Tomaži nad Veliko nedeljo.

Na god sv. Alojzija bode pri sv. Tomaži živinski in kramarski sejem. Prodajalci in kupci so tedaj 21. junija t. l. vabljeni k obilnemu obiskanju sejma. Za druge opravke in postrežbe se bo zvesto skrbelo.

Sv. Tomaž 2. junija 1880.

Franč Škerlec,

ravnatelj sejma.

1—2

Izrekam najsrčnejo zahvalo

za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja med dolgo boleznijo in pri smrti svojega goreče ljubljenega soproga gospoda

Dr. J. R. Razlaga,

odvetnika v Brežicah,

kakor tudi za tako častni skoro brezštevilni spreved do ranjkega hladne gomile, niti menj za toliko poklonenih vencev in krasnih trakov vsem prečastitim p. n. gospem in gospodom, državnim in deželnim poslancem, uradnikom, meščanom, društvom, prijateljem in znancem, sploh vsem, ki so udeleževali se pogreba.

V Brežicah, dne 9. junija 1880.

Lujiza Razlag roj. Prieger.

Ponudba.

Na veliko izbirko imam prirednjene blaga za izdelovanje

oblačil za gospode,

jednako tudi mnogo uže narejenih oblek v najnovejši modi po najnižji ceni.

A. Scheikel
v Mariboru.

Ob enem priporočam svojo „sodapijačo“, koja v izvrstnej kakšnosti prodavam uže 13 let v občno zadovoljnost p. n. prejemnikov.

9—10

Oznanilo.

Pri deželnej kmetijski šoli v Grottenhofu blizu Gradca razpisane so za prihodnje šolsko leto 3 štipendije po 120 fl. vsaka, in 3 štipendije po 100 fl. vsaka. Prošnje se vlagajo do 1. avgusta 1880. Več pové oznanilo v štev. 20 „Slov. Gospodarja“ od 13. maja 1880.

2—2

1—2 **Živinski**
sejem pri sv. Antonu v Slov. gor.
bode 22. junija 1880.

Pri

H. Ničmanu,

založniku v Ljubljani,

je ravnokar prišla na svitlo:

„Stoletna Pratika“,

četrtga natisa, popravljena in pomnožena, ki obsega 260 strani.

Ker ljudi radi beró „**Stoletno Pratiko**“ in vedno po njej povprašujejo, izdali smo jo v **četrttem** natisu. In res, skoraj da si upamo reči, da ne bode nihče rekel, da bi se mu ne bila ta „Pratika“ popolnem prikupila, če jo je le nekoliko prebiral; posebno pa zato, ker v njej najdemo tako natančno in umevno razlaganje vseh stvarij in oddelkov, kakor do sedaj v nobeni slovenski „Pratiki“.

Velja trdo v pol platnu vezana **85 kr.**, v pol usnji **90 kr.**

Pri ravno tem založniku je tudi na svitlo prišla in se dobiva:

Častna straža

Jezusovega presvetega Srca.

Poslovenil J. Dolenc, stolni kaplan. Obsega 64 strani. Velja **12 kr.**

Ravno tako tudi:

Gorečnica naše Gospé presvetega Srca.

Izdelano za Slovence poleg francoskega „La Zélatrice“ Obsega 56 strani. Velja **10 kr.**

Razlaga Svete maše

po č. oč. Martinu Cochem-u domače in molilne bukve. Obsega 510 strani in velja v pol usnje **1 fl. 24 kr.**, v usnje **1 fl. 40 kr.**, z zlato obrezo **2 fl.**

Odpustki

kaj so, in kako si jih v prid obračati,

Po 14 francoski izdaji P. A. Manzela, na svitlo dal P. J. Sajevic, mašnik ravno te družbe. Obsega 370 strani in velja v pol usnje **90 kr.**, v usnje **1 fl. 10 kr.**, v zlato obrezi **1 fl. 40 kr.**

1—3